

Algemene Beschouwingen

Programmabegroting 2020 - 2023

Voor ons ligt alweer de tweede programmabegroting van dit college. De programmabegroting geeft inzicht in de financiën van onze gemeente in 2020 en volgende jaren. Maar in essentie gaat de programmabegroting natuurlijk vooral over waar wij staan en waar wij, graag met elkaar, naar toe willen. Dat is veel meer dan het beschikbaar stellen van financiën in de vorm van een begroting.

Geld is een middel en geen doel!

Deze programmabegroting heeft als titel "Werken aan de kern". Een titel die, vermoeden wij, vooral is ingegeven door de noodzaak om keuzes te maken. Door de financiële situatie worden we gedwongen om keuzes te maken in wat we wel en wat we niet kunnen doen. Bij het maken van keuzes moeten we ons allereerst de vraag stellen: wat voor gemeente, wat voor samenleving willen we zijn? Het antwoord op deze vraag moet het uitgangspunt zijn bij het bepalen wat de kern is waar wij aan willen werken. Het zal u niet verbazen dat wij als Christelijke partij kiezen voor een samenleving waarin een ieder er toe doet en meedoet. Een samenleving die is gebaseerd op naastenliefde. Daarnaast willen wij een gemeente zijn waar zorgvuldige omgang met de schepping belangrijk is. Naastenliefde en zorgvuldig omgaan met de schepping zijn de opdrachten die wij als mensen van onze Schepper hebben meegekregen en daarmee voor ons het uitgangspunt bij te maken keuzes.

Zoals in de eerste alinea van de programmabegroting is aangegeven staan wij voor een zware opgave als gevolg van de financiële ontwikkelingen. Dat er op een aantal terreinen bezuinigd moet worden is daar het gevolg van. De toelichting van het college is duidelijk. En toch is dit verhaal moeilijk uit te leggen aan onze inwoners. Want hoe kan het dat in tijden van groei en voorspoed in het land, de overheidsslaag die het dichtste bij de inwoners staat fors moet bezuinigen? Hoe kan het dat aan de ene kant in alle sectoren in het land de lonen stijgen, de koopkracht van alle inwoners in Nederland stijgt en het Rijk veel geld overhoudt, terwijl er aan de andere kant door gemeenten fors moet worden bezuinigd. De fractie van de ChristenUnie is het met het college eens dat de oorzaken buiten onze invloedssfeer liggen. Wat ons betreft ligt de hoofdoorzaak van deze contradictie bij "meneer Rijk". Gemeenten krijgen bij nieuwe taken veel te weinig geld mee. Het financiële gat in onze begroting voor de komende jaren is op basis van de septembercirculaire gelukkig fors afgenomen. Op basis van de septembercirculaire ontvangen wij 243.004€ meer dan waar in de programmabegroting mee is gerekend. Een andere financiële meevaller t.o.v. de programmabegroting is de BUIG-uitkering (uitvoering participatiewet) in 2020 (580.000€). Ten opzichte van de programmabegroting is er dus een financiële meevaller van 8 ton. Dit zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat er niet of aanzienlijk minder uit de algemene reserves onttrokken hoeft te worden. In onderstaande bijdrage aan de eerste ronde van de algemene beschouwingen geeft de ChristenUnie aan waar volgens haar de prioriteiten moeten liggen en waar dus zeker niet op bezuinigd mag worden.

Inwoners

In Midden-Delfland is het goed vertoeven. Dat komt omdat er zoveel mensen zijn die zich inzetten voor Midden-Delfland. De ambtenaren in dit huis die al jarenlang hard voor onze gemeente lopen. Maar we denken ook aan de vele vrijwilligers.

Mensen die tegen wil en dank vrijwilliger zijn. Bijvoorbeeld de mantelzorgers die dag in dag uit klaarstaan voor hun geliefde.

Mensen die zich op scholen, binnen de kerken en/of verenigingen belangeloos inzetten voor een ander. Mensen van de Stichting Welzijn Midden-Delfland (SWMD), die zich inzetten voor het welzijn van een ander. Vrijwilligers van de SWMD die bijvoorbeeld statushouders begeleiden, zich actief inzetten tegen eenzaamheid en mantelzorgers ondersteunen.

Mensen van de buurtpreventie die overdag en in de avond door de kernen lopen om te voorkomen dat ongewenste gasten ons huis binnenkomen.

Al deze mensen moeten we koesteren en ondersteunen. De fractie van de ChristenUnie vraagt het college terughoudend te zijn met bezuinigingen die het werk van deze vrijwilligers bemoeilijkt of hun zou kunnen demotiveren. De ChristenUnie is daarom tegen de voorgestelde bezuiniging bij de buurtpreventie en het welzijnswerk. De SWMD coördineert veel welzijnswerk waar een grote groep mensen binnen onze gemeente profijt van heeft. Wij vragen het college de SWMD, de buurtpreventie en de overige vrijwilligers juist actief te ondersteunen.

Welke mogelijkheden ziet het college om de vrijwilligersorganisaties (zoals de SWMD en de buurtpreventie) en de overige vrijwilligers binnen onze gemeente nog meer te ondersteunen?

Naast de vrijwilligers zouden ook de kwetsbare inwoners niet de dupe mogen worden van de bezuinigingsoperatie. Als ChristenUnie geven we aan dat het minimeleid moet worden ontzien. Mensen die van een minimum moeten leven mogen niet verder geraakt worden in hun levensbehoefte. De ChristenUnie kan daarom niet op voorhand instemmen met de voorgestelde bezuiniging van 20.000€ in 2021 door het verder versoberen op de voorzieningen voor minima. We willen eerst de consequenties hiervan in beeld.

De ChristenUnie vraagt het college de mogelijkheden te bezien om kinderen die (nog) geen lid zijn van een vereniging te stimuleren zich bij een vereniging aan te sluiten. Deze groep kinderen dreigt bij de voorgestelde bezuiniging op sport- en buurtcoaches buiten de boot te vallen. De ondersteuning zou eventueel via de scholen kunnen plaatsvinden.

(Jeugd)zorg

De kosten in de zorg zijn nog lang niet beheersbaar. De efficiëntie die het brengen van zorg dicht bij mensen moest opleveren, blijkt verder weg dan het wensdenken had ingeschat. Met name jeugdzorg levert ons gaten in de begroting.

Voor de ChristenUnie staat als een paal boven water dat er zorg moet zijn voor mensen die dat nodig hebben. De cijfers over gebruik van jeugdzorg (en WMO) stemmen wel tot nadenken. Is de maatschappij daadwerkelijk zoveel complexer geworden in de afgelopen jaren dat het een dergelijke stijging van de kosten van jeugdzorg legitimeert? Gaat dit echt over jongeren die absoluut zorg nodig hebben, of is hier ook sprake van uitdagingen waar ouders primair voor aan de lat staan en waar nu de maatschappij voor wordt aangeslagen? Indringende, moeilijke vragen. Echter ook vragen die we niet kunnen laten liggen. Wat betreft de ChristenUnie moeten we opnieuw vaststellen of alle zorg daadwerkelijk verleend wordt aan mensen die het ook nodig hebben, of dat er ook zorg wordt verleend aan mensen bij wie het goed uitkomt, maar die ook andere opties hebben. Dit zal geen makkelijk traject worden, maar gezien de rekening die we moeten betalen is het wel onvermijdelijk. Graag gaan we hierover het gesprek aan in de raad en met het college en het maatschappelijk team.

De jeugdzorg is sinds de vorige begrotingsbehandeling een favoriet onderwerp in onze raad. Dat is in andere gemeenten in Nederland niet anders. Naar onze mening gaat het helaas vaak over de kosten en zelden over de jeugdhulp zelf. Tijdens de raadsvergadering van 26 februari 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met een door het college voorgestelde plan van aanpak. In het plan van aanpak is een belangrijke rol weggelegd voor het Maatschappelijk Team van de gemeente. Onderdeel van het plan van aanpak is een inventarisatie van de cijfers en feiten. Op basis van deze cijfers en feiten kan een analyse worden gemaakt. De resultaten van de analyse zouden leiden tot voorstellen voor een optimale zorgverlening en betere beheersing van de kosten.

Kan het college inzicht geven in de stand van zaken m.b.t. de uitvoering van het plan van aanpak?

In de programmabegroting stelt het college vanaf 2021 een bezuiniging van 100.000€ voor. De ChristenUnie kan hier uiteraard niet mee instemmen. Naar onze mening kunnen we pas praten over een mogelijke bezuiniging nadat de cijfers en feiten bekend zijn en de analyse is gemaakt. Naar onze mening moet eerst het plaatje compleet zijn waardoor verantwoorde keuzes kunnen worden gemaakt.

In de tabel op pagina 52 staat "De mogelijkheden voor het opstellen van een integraal beleidsplan preventie sociaal domein, inclusief uitvoeringsprogramma, worden onderzocht. Dit is mede afhankelijk van de financiële mogelijkheden".

Kan het college aangeven wat hier precies wordt bedoeld?

Wat is de meerwaarde van een dergelijk beleidsplan en kan het college een inschatting geven van hiermee gepaard gaande kosten?

Duurzaamheid

Goed rentmeesterschap of duurzaamheid is een belangrijke waarde voor de ChristenUnie en één van de basisprincipes van Cittaslow. Wat betreft de energietransitie ondersteunt de ChristenUnie de gekozen lijn waarin met name wordt ingezet op hergebruik van restwarmte, aardwarmte (geothermie) en zonne-energie. Ook wij zijn geen voorstander van grote windmolens.

Wij ondersteunen de ingezette lijn van het gescheiden inzamelen van het huishoudelijk afval. Op steeds meer plekken binnen onze gemeente staan containers waarin het vooraf gescheiden afval kan worden aangeboden. Wij vragen het college om, eventueel in samenwerking met Avalex, door gerichte communicatie, de bewustwording onder onze inwoners nog verder te vergroten. Een stap voor het gescheiden inzamelen van afval is het voorkomen of beperken van het ontstaan van afval. Eén van de mogelijkheden om de afvalstroom papier te beperken is het tegengaan van de verspreiding van ongevraagd drukwerk. De ChristenUnie wil er daarom voor pleiten dat de Ja/nee-situatie de standaardsituatie wordt voor de bezorging van advertentiefolders. Dat betekent dat huis-aan-huisbladen en niet-commercieel drukwerk nog wel worden bezorgd, maar reclamefolders alleen bij wie het echt wil. Voor inwoners die nog wel graag de reclamefolders in hun brievenbus willen ontvangen, stellen we voor om een ja/ja-sticker beschikbaar te stellen.

Ontwikkeling

Duurzame economische activiteiten zijn een belangrijke randvoorwaarde voor het behoud van de vitaliteit van Midden-Delfland. De ChristenUnie juicht de lijn van het college toe om duurzame initiatieven van ondernemers te ondersteunen. Bij het streven naar diversiteit aan economische activiteiten moet uiteraard altijd gekeken worden naar wat wel en wat niet past bij onze gemeente. Zoals het college in de toelichting bij het beleidsveld economische zaken aangeeft is het beleid vooralsnog gebaseerd op het "Economisch beleidskader 2012-2016". We vinden het jammer dat een actualisatie van dit beleidskader geen hoge prioriteit heeft. Toch willen we het college vragen dit alsnog in overweging te nemen. Dit omdat het college zelf aangeeft dit wenselijk te vinden mede ook gezien de ontwikkelingen op het gebied van onder andere duurzaamheid en digitalisering.

Naast het duurzaam ondernemen is het belangrijk om bredere bekendheid te geven aan alles wat we als Midden-Delfland te bieden hebben. Om deze reden juicht de ChristenUnie de oprichting van de stichting "PUUUR Midden-Delfland" van harte toe. Samen met lokale gebiedsorganisaties en ondernemers kunnen we zo werken aan de promotie van onze streekproducten en van ons gebied, waar de recreant tot rust kan komen en van de natuur kan genieten.

Vanaf 2008 is onze gemeente lid van het internationale netwerk Citta-Slow. Cittaslow is het internationale keurmerk voor gemeenten (met minder dan 50.000 inwoners) die op het gebied van leefomgeving, landschap, streekproducten, gastvrijheid, milieu, infrastructuur, cultuurhistorie en behoud van identiteit tot de top behoren.

Kan het college precies aangeven wat volgens haar de baten zijn van het lidmaatschap van het internationale Citta-Slow netwerk?

Kan het college aangeven wat de totale kosten voor onze gemeente per jaar zijn die gepaard gaan met dit lidmaatschap?

Landschap

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Met deze wet wil de Rijksoverheid de regels voor ruimtelijke ontwikkelingen vereenvoudigen. Ook worden regels en voorschriften samengevoegd om de leefomgeving te verbeteren. Als gemeente bereiden wij ons voor op de invoering van deze wet door een heldere koers te bepalen. Vragen als wat een verantwoorde ruimtelijke inrichting van Midden-Delfland is en hoe we kunnen komen tot een set van criteria om belangen van (verschillende groepen) inwoners af te wegen, inwoners te betrekken en ruimte te kunnen maken voor maatwerk, komen daarbij aan de orde. Invoering van de omgevingswet is voorzien op 01 januari 2021.

Kan het college aangeven of we op schema zijn v.w.b. de invoering van de omgevingswet?

Het college is voornemens een verzoek in te dienen bij de provincie Zuid-Holland voor het aanpassen van de grenzen van het kroonjuweel aan de zuidrand van Schipluiden. Dit met instemming van de gemeenteraad. Na goedkeuring door de provincie kunnen op deze locatie vrije kavels voor woningbouw worden uitgegeven. Als ChristenUnie zien wij uiteraard het belang in van woningbouw. Wel willen wij er bij het college op aandringen in te zetten op een goed participatietraject met de bewoners in de directe omgeving. We vragen het college zo veel als mogelijk rekening te houden met de zorgen en eventuele wensen van deze inwoners.

Kan het college toezeggen dat de inwoners in de directe omgeving zullen worden betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen?

Tot slot

Wij willen het college, de griffier en de ambtelijke organisatie bedanken voor hun inzet en betrokkenheid bij de voorliggende begroting. Het is ons aller opdracht te werken aan een sociaal, duurzaam en vitaal Midden-Delfland. Het uitvoeren van deze opdracht kunnen we niet alleen. We moeten samenwerken binnen de raad, met het college, maar vooral ook met alle groeperingen binnen onze gemeente. We zijn daarom verheugd en dankbaar dat wij, als lokale politici, op 15 oktober te gast mochten zijn bij de SWMD. Niet alleen vanwege het lekkere eten en de gezelligheid, maar vooral ook omdat we de mensen bereid waren hun ervaringen met ons te delen. Dit lovenswaardige initiatief verdient navolging, waarbij wat ons betreft nu de politiek aan zet is. Dit is een goede manier om de kloof tussen inwoners en politiek te verkleinen. De fractie van de ChristenUnie gaat ervan uit dat de gehele raad deze opdracht samen met het college oppakt.

Tot slot wensen wij het college en ons als raad veel wijsheid toe, en bovenal de zegen van God.